

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36 00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausunto Lentorata-hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (viite UDELY/322/2022)

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3789 jäsentä loppuvuonna 2021) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on tutustunut nähtävillä olleeseen Lentorata-hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ja lausuu siitä mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Lentorata-hankkeen ohjelmaan kirjattuna tavoitteena on lyhentää matka-aikoja Helsinki–Vantaa-lentoasemalle, vähentää henkilöautolla ajettuja kilometrejä sekä tuoda kapasiteettia ja vähentää häiriöherkkyyttä pääkaupunkiseudun liikennöinnissä. Lisäksi hankkeella tavoitellaan tulevaisuuden henkilöjunaliikenteen kasvua ja toimintavarmuutta. YVA-ohjelmassa tarkasteltavia vaihtoehtoja ovat kokonaan uuden kaksiraiteisen nopean kaukoliikenteen radan rakentaminen (VE1) sekä pääradan 5. raiteen (VE3) ja pääradan 5. ja 6. raiteen (VE2) toteuttaminen. Joukkoliikenteen ja rataverkon kapasiteetin kasvattaminen on lähtökohtaisesti kannatettavaa, mutta hankkeiden negatiiviset luonto- ja päästövaikutukset tulee minimoida ja jättää yksittäiset hankkeet toteuttamatta, mikäli niiden tarjoamat potentiaaliset hyödyt eivät ole missään suhteessa haittavaikutuksiin nähden.

Linnustovaikutukset

Ohjelmassa on asianmukaisesti tunnistettu ratalinjausten suunnittelualueelle sijoittuvat suojelualueet sekä valtakunnallisesti ja/tai maakunnallisesti tärkeät lintualueet. VE1 kulkee Pasilasta Keravan pohjoispuolelle saakka pääosin tunnelissa Haltialan aarnialueen luonnonsuojelualueen, Haltialan metsän luonnonsuojelualueen ja Haltialan metsien maakunnallisesti tärkeän lintualueen (MAALI) alitse. Lisäksi linjauksen läheisyyteen sijoittuvat Helsingin keskuspuiston ja Niskalan peltojen MAALI-alueet. Haltialan

metsien MAALI-alue on rajaukseltaan suojelualueita laajempi kokonaisuus, joka sisältää metsäalueiden ohella myös Vantaanjoen rinteitä (Ellermaa 2018). Metsälinnustollisesti Haltialan alue on erittäin edustava, ja alueen pesimälinnustoon kuuluu useita Uudellamaalla alueellisesti uhanalaisia ja/tai harvalukuisia metsälajeja kuten pohjantikka, idänuunilintu ja pikkusieppo. Haltialan metsät on lisäksi merkittävä alue myös valkoselkätikan (VU) kaltaisille lajeille. Alueen edustavuus on pitkälti luonnontilaisuuden, rehevyyden ja soistumien ansiota, ja Haltialan ali kulkeva tunneli voi heikentää alueen luonnonarvoja yhtäältä tunnelinrakentamisen mahdollisesti aiheuttamien vesitaloudellisten muutosten ja toisaalta mahdollisten tunneliin liittyvien maanpäällisten rakennelmien aiheuttaman maankäytön ja metsäalueen pirstoutumisen kautta. Linjaus kulkee myös muiden luonnonsuojelualueiden, lehtojen ja pohjavesialueiden alitse, ja vaihtoehto on tämän vuoksi muutoinkin vesitaloudellisesti hankala. Tunnelin rakentaminen on vaihtoehtoista myös eniten uutta ja intensiivistä rakentamista vaativa, emmekä siksi näe vaihtoehtoa VE1 tarkoituksenmukaisena.

Vaihtoehdot VE2 ja VE3 kulkevat lähimmillään n. 1,5 km etäisyydellä Laajalahden–Vanhankaupunginlahden–Viikin kansainvälisesti tärkeästä FINIBA-alueesta ja Vanhankaupunginlahden–Viikin MAALI-alueesta. Kaikki tarkasteltavana olevat vaihtoehtoiset linjaukset kulkevat suunnittelualueen pohjoisosissaan n. 1,5 km etäisyydellä Tuusulanjärven FINIBA-alueesta. Katsomme, että kaikissa vaihtoehtoissa maanpäällistä rakentamista arvokkaihin lintukohteisiin tulee välttää, ja kaikista kansainvälisesti, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti tärkeille lintualueille kohdistuvista vaikutuksista tulee tehdä kattavat ja perusteelliset vaikutusarviot ajankohtaisiin linnustoselvityksiin perustuen.

Johtopäätökset

Nykyisellään matka-aika Helsingin ja lentoaseman välillä on kehärataa pitkin lyhimmillään 27 minuuttia, ja pääradalta Tikkurilasta pääsee kehärataa pitkin vaihtoyhteydellä lentoasemalle 7 minuutissa. Hankkeen tavoite matka-ajan lyhentämisestä on järjetön ja erinomaisen huterasti perusteltu, eikä tavoite ole missään suhteessa hankkeen luontovaikutuksiin ja kustannuksiin nähden. Emme pidä myöskään kannatettavana lentomatrustamisen helpottamista kestävyyskriisien aikakaudella. Esitämme VE1-linjauksesta luopumista, painotamme tarvetta hankkeen linnustovaikutusten kattavalle arvioinnille ja korostamme, että hankkeen jatkosuunnittelussa rakentamisesta aiheutuvat päästöt tulee huomioida täysimittaisesti kokonaisvaikutuksia ja päästövähennyspotentiaalia arvioitaessa.

Helsingissä 8.11.2022

Aleksi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa 4/2018.